

ความเป็นมาก่อนดำเนินการค้นคว้าวิจัย

พุทธศาสนาได้มาเจริญรุ่งเรืองในประเทศไทย โดยได้รับอิทธิพลจากอินเดียและลังกา^๑ ดังนั้นคัมภีร์ที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาในประเทศไทยย่อมได้รับอิทธิพลจากอินเดียและลังกาคด้วย มีหนังสือเกี่ยวกับพุทธประวัติเล่มหนึ่งที่ให้ **ความสนใจ** แก่ผู้สนใจได้ คือพระปฐมสมโพธิกถา ซึ่งกรมสมเด็จพะปรมาธิบดีชินโรสได้แปลและเรียบเรียงจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องพุทธประวัติเป็นอันมาก ขณะศึกษาเรื่องนี้เมื่อทราบว่ามามีคัมภีร์บาลีที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ ชื่อว่าชินาดังการ ซึ่งเป็นผลงานอันเยี่ยมยอดของพระพุทธรักชิต พระเถระชาวลังกา ที่แต่งด้วยฉันท์หลายหลายชนิด ทั้งยังแสดงความสามารถในการประพันธ์และความสามารถในการใช้อลังการศาสตร์ด้วย อนึ่ง คัมภีร์นี้ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเชิงวิเคราะห์คัมภีร์นี้ ตลอดจนตรวจชำระต้นฉบับที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ เพื่อคัมภีร์ชินาดังการจะได้ เป็นคัมภีร์ที่รู้จักกันแพร่หลายต่อไปอีกคัมภีร์หนึ่งในวงการพุทธศาสนาในประเทศไทย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์คัมภีร์ชินาดังการในค่านิยมหลักและอลังการศาสตร์ แต่เนื่องจากว่าคัมภีร์นี้ยังไม่มิต้นฉบับที่ถูกต้องมาก่อน ผู้วิจัยจึงได้สอบชำระต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอมหลาย ๆ ฉบับ เพื่อให้ได้ต้นฉบับที่

^๑ สุภาพรรณ ณ บางช้าง. "พุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.

ถูกต้อง พร้อมทั้งได้แปลเป็นภาษาไทย ก่อนที่จะศึกษาเชิงวิเคราะห์ในด้านจิตวิทยา และอสังการศาสตร์ที่ปรากฏในคัมภีร์นี้

คัมภีร์นี้มีความยาวขใน ๑ ผูก แต่เนื่องจากเป็นฉันทลักษณ์ทั้งเรื่อง ๒๗๑ บท จึงมีฎีกาขยายความไว้อีกชุดหนึ่ง มีความยาว ๑๓ ผูก ผู้วิจัยได้ศึกษาในขอบเขตนี้ จึงต้องศึกษาฎีกาคอควบคู่ไปด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องในคัมภีร์ชินาดังการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในขั้นต้นผู้วิจัยได้เอาต้นฉบับตัวเขียนของคัมภีร์ชินาดังการทุกฉบับที่มีอยู่ในแผนกอักษรตัวเขียนและจารึก ที่หอสมุดแห่งชาติ มาสอบชำระเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นความถูกต้องของต้นฉบับต่าง ๆ ให้ได้ข้อความถูกต้องตามสำนวนเดิมของผู้รจนานามากที่สุด พร้อมทั้งได้ศึกษาข้อบังคับของฉันทลักษณ์ประเภทต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของฉันทในคัมภีร์นี้ และได้ศึกษาค้นอสังการศาสตร์ตามคัมภีร์สุโทษาดังการ เพื่อวิเคราะห์ลีลาการประพันธ์เชิงอสังการศาสตร์ที่ปรากฏในคัมภีร์นี้ และได้แปลเนื้อหาทั้งหมดเป็นภาษาไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยนี้ทำให้ได้คัมภีร์ชินาดังการที่สอบชำระความถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งบทแปลเป็นภาษาไทย เพื่อผู้ที่สนใจจะได้ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อเรื่อง ทั้งยังจะให้ความรู้แก่ผู้สนใจด้านฉันทลักษณ์ และอสังการศาสตร์ด้วย

ผู้รจนาคัมภีร์ชินาดังการ

มีปัญหาเกี่ยวกับผู้รจนาคัมภีร์ชินาดังการนี้ว่าเป็นผู้ใดแน่ ได้มีผู้สันนิษฐาน

ว่าผู้รจนาน่าจะเป็นพระพุทธรักชิต หรือพระพุทธรักตะก็ได้^๑ บางท่านก็กล่าวไว้ว่า คัมภีร์ชินาดังการรจนานาโดยพระพุทธรักชิต ซึ่งได้รจนานไว้ในปีพุทธศักราช ๑๙๖๐^๒ แต่มีข้อความปรากฏชัดในตอนท้ายของคัมภีร์ชินาดังการนี้ ซึ่งผู้รจนานำให้นามของตนว่า พุทธรักชิต พร้อมทั้งให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่เกิด ปีพุทธศักราชที่รจนาคัมภีร์นี้ และเกียรติยศที่ปรากฏในความเชี่ยวชาญด้านอักษรธรรมที่ใคร ๆ ก็ยกย่อง ดังนี้

สตฺตฺรสสเถ วสุเส	คเต ลุงกาดเล ตทา	
โรหणे สุจิวิสมฺหิ	ชาโต ปตฺตต กิตฺติมา	/๒๖๕/
พุทฺทรกฺชิตนาโม โส	ภิกฺขุณฺ คณฺวาจโก	
อภิกฺขมฺนเก วายุ-	เวโค ว มคฺชยา คโต	/๒๖๖/
ญฺญาณาสินาคิตฺติเชต	ชิตมารพลฺลชินิ	
ชินาลงฺการนาเม	อลงฺกาเรน อลงฺกโร	/๒๖๗/

ในครั้งนั้น ล่วงไปได้พันเจ็ดร้อย ที่ทวีปลังกา ณโรหณชนบท
ได้มีผู้เกิดในวงศ์ที่บริสุทธิ์ มีเกียรติแผ่ไปทั่ว

ผู้นั้นมีชื่อว่า พุทธรักชิต เป็นผู้สอนหมู่ภิกษุ มีความคิดประจักษ์
ตั้งแรงพ่ายในทองฟ้า แห่งพระอักษรธรรม

ช่วยอสังการชื่อว่าชินาดังการ พระเถระนั้นได้ประทับพระชินเจ้า
ผู้มีกำลังพิชิตมาร ครอบงำจนเพียงดังคายนันคนึงนัคนัก

^๑G.P. Malalasekera, The Pali Literature of Ceylon (Colombo: M.D. Gunasena, 1958), p. 110-112.

^๒Wilhelm Geiger, Pali Literature and Language (Delhi: Oriental Books, 1968), p. 41-42.

จากหลักฐานที่ปรากฏนี้ ผู้วิจัยจึงสรุปว่าผู้รจนาคัมภีร์ชินาดังการนี้ควรจะเป็นพระพุทธรักชิตอย่างแน่นอน เช่นเดียวกับที่ Wilhelm Geiger ได้กล่าวไว้

เนื้อหาของคัมภีร์ชินาดังการโดยย่อ

เนื้อเรื่องของคัมภีร์ชินาดังการนั้นแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ตามเนื้อความคือ ตอนที่ ๑ ปณามคาถา คือบทไหว้ครู และการแสดงความมุ่งหมายของผู้รจนาว่า จะรจนาคัมภีร์นี้ไปในแนวใด

ตอนที่ ๒ พุทธประวัติ เขียนสรุปพระพุทธองค์ในหัวข้อต่อไปนี้

ประสูติ กล่าวถึงบุพนิมิต ๓๒ ประการ ที่พระมหาบุรุษจะมาประสูติ การประสูติที่ลุมพินีวัน เหล่าเทวดา พรหม และมนุษย์พากันรับด้วยสิ่งต่าง ๆ พรหมขอได้ ทำนายลักษณะและชานพระนาม

มหาภิเนษกรรม เขียนสรุปที่พระมหาบุรุษทรงละความรื่นรมย์ต่าง ๆ และหมู่สตรีไปได้ และการบำเพ็ญบารมีของพระองค์

ตรัสรู้ การผจญมารและเสนามาร และการแสดงปาฏิหาริย์ของพระพุทธองค์จนชนะมาร

เสวยวิมุตติสุข ถวายปีติต่าง ๆ ตลอดเจ็ดสัปดาห์

ประกาศศาสนา ทรงแสดงธรรมจักรกัปปวัตตสูตร ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ปรินิพพาน เมื่อพระองค์ปรินิพพานแล้ว ให้ตั้งพระบรมสารีริกธาตุและพระศรีมหาโพธิ์ไว้เป็นที่บูชา

ตอนที่ ๓ ปณิธานของผู้รจนา และการแสดงความนอบน้อมบูชาของผู้รจนา ต่อ พระพุทธองค์ พระธรรมคำสอน และสังเวชนียสถาน

ตอนที่ ๔ ผู้รจนาให้นามผู้รจนาและปีที่รจนาคัมภีร์นี้

ตอนที่ ๕ คำตักเตือนสั่งสอนของผู้รจนา

ต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอมของคัมภีร์ชินาดังการทั้งหมดที่พบในขณะดำเนินการวิจัยและที่นำมาสอบชำระ

ผู้วิจัยได้ค้นหาต้นฉบับตัวเขียนอักษรสิงหลของคัมภีร์ชินาดังการ เพื่อการสอบชำระแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีในประเทศไทย พบแต่ต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอม ที่แผนกอักษรตัวเขียนและจารึก ณ หอสมุดแห่งชาติ ซึ่งเรียกว่า ฉบับหอสมุดวชิรญาณ มีอยู่ทั้งหมด ๕ ฉบับ คือ

๑. ฉบับรongsong ในรัชกาลที่ ๑ มีเพียงฉบับเดียว คือฉบับที่อยู่ตู้ที่ ๑๒๗ ชั้น ๔/๕ เป็นชินาดังการ ๑ ผูก และชินาดังการฎีกา ๑๒ ผูก ชาติผูกที่ ๒

๒. ฉบับทองน้อย ในรัชกาลที่ ๓ มีเพียงฉบับเดียว คือฉบับที่อยู่ตู้ที่ ๑๒๗ ชั้น ๑/๕ เป็นชินาดังการ ๑ ผูก และชินาดังการฎีกาครบ ๑๓ ผูก

๓. ฉบับรอน้ำค่าเอก ในรัชกาลที่ ๓ มีเพียงฉบับเดียว คือฉบับที่อยู่ตู้ที่ ๑๒๗ ชั้น ๕/๕ เป็นชินาดังการ ๑ ผูก และชินาดังการฎีกาครบ ๑๓ ผูก

๔. ฉบับทองดองซาก ในรัชกาลที่ ๔ มีเพียงฉบับเดียว คือฉบับที่อยู่ตู้ที่ ๑๒๗ ชั้น ๕/๓ เป็นชินาดังการ ๑ ผูก และชินาดังการฎีกาครบ ๑๓ ผูก

๕. ฉบับทองทิม ในรัชกาลที่ ๕ มีเพียงฉบับเดียว คือฉบับที่มีอยู่ตู้ที่ ๑๒๗ ชั้น ๕/๕ เป็นชินาดังการ ๒ ผูก ซึ่งจารซ้ำกัน และไม่จบเรื่อง ชินาดังการฎีกา ๑๐ ผูก ชาติผูกที่ ๑

ฉบับทองทิมนี้ กรอบไม้สักธรรมดา เป็นต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอมที่จารตกหล่นมาก และผิดมากกว่าฉบับอื่น ๆ บางแห่งก็จารเกิน ซึ่งอ่านแล้วไม่ได้รูปศัพท์และความ-

หมายเหตุ การจารจะสับสน เช่น อักษร จ [จ] และ ป [ป] มักจะจารสับสน และ ฐ [ฐ] จะจารเป็น ท [ท] ทั้งหมด ฉะนั้นก่อนข้างจะอ่านยาก

ลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ใบลานขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๕๕ เซนติเมตร จารหน้าละ ๕ บรรทัด จารหน้าเดียว ยกเว้นใบลานใบสุดท้ายจาร ๒ หน้า

ขึ้นต้นด้วยปถมคาคาว่า นโมตสสารทตสส ภควตสสสตุโน จารไม่จบเรื่อง ถึงแค่บทที่ ๒๑๑ คือ

โสภเต ปพฺพเตเหตุล สเรหิ วราชิภี
สนุพฺมานาหิ กงฺคาหิ หิมวฺนุโต รตนากโร

ต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอมของคัมภีร์จีนาดังการทั้ง ๕ ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำมาสอบชำระทุกฉบับแล้ว ภายหลังจากหอสมุดแห่งชาติไม่สามารถนำฉบับทองที่นำมาให้สอบชำระได้อีก จึงได้นำต้นฉบับตัวเขียนที่เห็นว่าควรนำมาสอบชำระอย่างละเอียดทุกตัวอักษรเพียง ๔ ฉบับเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. ฉบับรดน้ำคำเอก กรอบลายก่ามะลอ ในรัชกาลที่ ๓ ใช้อักษรย่อในการสอบชำระว่า "ค" เป็นต้น ฉบับตัวเขียนอักษรขอมที่น่าสนใจที่สุด เพราะเป็นฉบับที่จารอย่างประณีตที่สุดในบรรดาค้นฉบับตัวเขียนที่นำมาสอบชำระนี้

ลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ใบลานขนาดกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ยาว ๕๕ เซนติเมตร จารอักษรหน้าใบลานละ ๕ บรรทัด จารทั้งสองหน้า ยกเว้นหน้าแรกและหน้าสุดท้ายที่จารหน้าเดียว จบเรื่องใน ๑ ผูก มีใบลาน ๒๔ ใบ^๑ ใบลานปิดหน้าและปิดท้ายของแต่ละผูก ลงรักปิดทองลายรดน้ำคำเอก ประณีตเป็นลายเครือเถางงดงามมาก ตัวอักษรขอมจารอย่างประณีตเป็นลายมือเสมอกันทั้งหมด

^๑ ตามปกติ ๑ ผูกจะมี ๒๔ ใบลาน เนื่องจากเรื่องนี้จบในความยาว ๑ ผูก จึงต้องจารจบใน ๒๔ ใบลาน

๒. ฉบับทองดองซาก ในรัชกาลที่ ๔ ใช้อักษรย่อในการสอบชำระว่า "ด" เป็นต้นฉบับที่ใกล้เคียงกับฉบับรัตนาคำเอก

ลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ใบลานขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๕๕.๕ เซนติเมตร จารอักษรหน้าใบลานละ ๕ บรรทัด ตัวอักษรขอมที่จารก็จารอย่างประณีตพอ ๆ กับฉบับ "ด" ๑ ผูก มี ๒๕ ใบลานเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยได้สอบชำระแล้วปรากฏว่าคัมภีร์ฉบับนี้คำและข้อความใกล้เคียงกับฉบับ "ด" มาก ฉบับนี้อาจจะคัดลอกจากฉบับ "ด" ก็ได้

๓. ฉบับรองทรง ไม่ตรงกับระดับเก็ดหอย ในรัชกาลที่ ๑ ใช้อักษรย่อในการสอบชำระว่า "ร"

ลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ใบลานขนาดกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ยาว ๕๗ เซนติเมตร จารอักษรหน้าใบลานละ ๕ บรรทัด และจาร ๖ บรรทัดในหน้าสุดท้าย ๑ ผูกมี ๒๕ ใบลานเช่นเดียวกัน ลักษณะการจารตัวสะกดไม่ค่อยถูกต้อง มีรอยแก้ไขในรูนต์ดังมาก บางตอนจารตกหล่นไป ในตอนต้นอักษรพออ่านได้ชัด ตอนท้าย ๆ ตัวอักษรอ่านแทบไม่ออก ผู้วิจัยเข้าใจว่าอาจจะเป็นลายมือของผู้จารคนละคนกัน

๔. ฉบับทองน้อย ในรัชกาลที่ ๓ ใช้อักษรย่อในการสอบชำระว่า "น"

ลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ใบลานขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๕๕ เซนติเมตร จารอักษรใบลานหน้าละ ๕ บรรทัด ๑ ผูกมี ๒๕ ใบลานเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยได้สอบชำระแล้วปรากฏว่าการใช้คำและอักษรใกล้เคียงกับฉบับ "ร" มาก ฉบับนี้อาจคัดลอกมาจากฉบับ "ร" ก็ได้ ทุกฉบับจะขึ้นต้นด้วยปณามคาถาเหมือนกัน คือ -

นโมตสสารทนุตสส ภควนุตสส สตฺถุโน

ทุกฉบับที่นำมาสอบชำระจะจบในบทที่ ๒๗ เหมือนกัน คือ -

พลี อนนฺตสฺสทํ นินฺนฺตรํ นินฺนฺตรํ จิตฺตมถิ ฆทาถ
ชินาลงฺกาโร นินฺนฺตริต

๑. ผู้ศึกษาของคัมภีร์ชั้นหลังการไม่ปรากฏนามตาว่า.

ข้อบกพร่องในการจารของต้นฉบับต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้นำต้นฉบับตัวเขียนอักษรขอมของคัมภีร์ชินาลังการหลาย ๆ ฉบับ มาสอบชำระกัน เพื่อให้ได้ต้นฉบับที่ถูกต่องที่สุด ได้พบข้อบกพร่องของต้นฉบับต่าง ๆ พอจะรวบรวมแฉะแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

ก. ความบกพร่องเรื่องการใช้พยัญชนะ

๑. ใช้พยัญชนะสับสน เนื่องจากรูปพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่

- ค/ค จาร ค (ฦ) เป็น ค (ฦ) เช่น คาวิสฺสูโร เป็น คาวิสฺสูโร (๗๕)
- ค/ค จาร ค (ฦ) เป็น ค (ฦ) เช่น สตุคา เป็น สตุคา (๕๑)
- ม/ป จาร ม (ฦ) เป็น ป (ฦ) เช่น มญฺญติ เป็น ปญฺญติ (๑๕๐)
- ป/น จาร ป (ฦ) เป็น น (ฦ) เช่น สตุลาโป เป็น สตุลาโน (๑๕๗)

๒. ใช้พยัญชนะสับสน เนื่องจากพยัญชนะมีเสียงเหมือนกันหรือมี

เสียงคล้ายกัน ได้แก่

- ฐ/ถ จาร ฐ (ฦ) เป็น ถ (ฦ) เช่น ฐิตะ เป็น ถิตะ (๒๓) ปฐมํ เป็นปถมํ (๒๓๕)
- ถ/ฐ จาร ถ (ฦ) เป็น ฐ (ฦ) เช่น สมฺมฐาย เป็น สมฺมถาย (๖๔)
- ช/ท จาร ช (ฦ) เป็น ท (ฦ) เช่น ชนฺทสนฺทาน เป็น ทนฺทสนฺทาน (๑๐)
- ท/ช จาร ท (ฦ) เป็น ช (ฦ) เช่น พินฺทุ เป็น พินฺชุ (๒๒) มทฺทิ เป็น มชฺทิ (๓๔)
- ฬ/ล จาร ฬ (ฦ) เป็น ล (ฦ) เช่น คาฬยฺนุติ เป็น ทาลยฺนุติ (๒๐)
- น/ณ จาร น (ฦ) เป็น ณ (ฦ) เช่น กิณฺนรา เป็น กิณฺณรา (๒๒๐)
- ค/ก จาร ค (ฦ) เป็น ก (ฦ) เช่น รชต เป็น รกฏ (๑๕๔)
ปคฺรติกรํ เป็น ปกฺริติกรํ (๘๗)
- ก/ค จาร ก (ฦ) เป็น ค (ฦ) เช่น วกฺกติ เป็น วคฺคติ (๑๕๖)
ปากฺกดี เป็น ปาคฺดี (๒๐๗)

๓. ความบกพร่องเรื่องการใช้พยัญชนะซ้อน คำที่ไม่ใช้พยัญชนะซ้อน

แต่กลับใช้เป็นพยัญชนะซ้อน ได้แก่

- ป/ปฺป ป ใช้เป็น ปฺป เช่น รูปมฺปิ เป็น รูปปฺมฺปิ (๑๒)
- น/นฺน น ใช้เป็น นฺน เช่น ทินเน เป็น ทินฺเน (๓๑)
- ค/คฺต ค ใช้เป็น คฺต เช่น ภูตโลเก เป็น ภูคฺตโลเก (๖)
- ช/ชฺช ช ใช้เป็น ชฺช เช่น ภชิตํ เป็น ภชฺชิตํ (๗๖) ชช เป็น ชชฺช (๑๐๒)
- จ/จฺจ จ ใช้เป็น จฺจ เช่น คาฬาวจเร เป็น คาฬาวจฺจเร (๘๔) เยจา เป็น เยจฺจา(๓)
- ค/คฺค ค ใช้เป็น คฺค เช่น อคฺมาลี เป็น อคฺคมาลี (๒๔)

ข. ความบกพร่องเรื่องการจารสระ

การจารสระในต้นฉบับต่าง ๆ มีความบกพร่องเหมือน ๆ กัน คือมัก
จะจารสระผิดไปจากรูปศัพท์เดิม รวบรวมได้ดังนี้

- อิ/อี สระ อิ จารเป็น สระ อี เช่น กถิ เป็น กถี (๔๘) ปรหิต เป็น ปรหีต (๓๒)
- อี/อิ สระ อี จารเป็น สระ อิ เช่น ปุชฺณีโย เป็น ปุชฺนิโย (๑๕๓) ปิน เป็น ปิน(๕๘)
- อุ/อุ สระ อุ จารเป็น สระ อู เช่น สฺกฺตฺตา เป็น สฺกฺตุตฺตา (๕๓)
- อู/อุ สระ อู จารเป็น สระ อุ เช่น ปุเรตฺวา เป็น ปุเรตฺวา (๒๒๕)
- อ/อา สระ อะ จารเป็น สระ อา เช่น สมฺปทายํ เป็น สมฺปาทายํ (๒๕)
- อา/อะ สระ อา จารเป็น สระ อะ เช่น ปริมฺชฺชิตา เป็น ปริมฺชฺชิต (๑๖)
- อ/อิ สระ อะ จารเป็น สระ อิ เช่น นิรยฺภูมิ เป็น นิรียฺภูมิ (๒๗) วนฺเท เป็นวินฺเท(๔๔)

คัมภีร์ชินาดังการที่ตรวจชำระแล้ว

คัมภีร์ชินาดังการที่ตรวจชำระแล้ว ได้มาจากการตรวจชำระต้นฉบับตัวเขียน
คัมภีร์ชินาดังการหลาย ๆ ฉบับ โดยพิจารณาจากคำอ่านที่ตรงกันทุกฉบับ แต่มีข้อความ
อยู่แห่งหนึ่งที่ยุวิชัยแก้ไขทำให้แตกต่างจากต้นฉบับตัวเขียนทุกฉบับ คือในบาทสุดท้ายของ
ฉันทบทที่ ๘ ต้นฉบับตัวเขียนทุกฉบับอ่านตรงกันว่า ทิตฺวา ภถํ ตํ ปทฺมทฺชริ โส นิราโส
แต่ผู้วิชัยพิจารณาจากข้อบังคับของฉันทลักษณ์และข้อความในฉันทบทอื่น ๆ จึงแก้ไขเป็น
ทิตฺวา ภณฺนุ ปทฺมทฺชริ โส นิราโส